

Előfizetési díj.

Videki postán vagy helyben házhoz hordva

|                 |              |
|-----------------|--------------|
| Évi             | 15 frt.      |
| Félévi          | 8 „          |
| Negyedévi       | 4 „          |
| Ér. órá helyben | 1 frt 50 kr. |

Egyes szám ára 7 kr.

Megjelen: mindennap, az ünnepeket követő napok kivételével.

Szerkesztői szállás:

Bel-királyuteza 28-ik szám hóvá a lap szellemi részét illető közlemények czimzandók.

ÁZ ÉRTÉKESEB Czikkek díjaztatnak.

Kéziratok nem adatnak vissza.

Kiadó-hivatal:

Stein János könyvkereskedése, hóvá az előfizetések és hirdetések küldendők.

Hirdetési díjak:

Hatszor hasábozott gármend sor vagy anak tere 3 kr.

Bályogdíj minden hirdetés után 30 kr. Nagyobb és gyakor hirdetéseknl külön kedvezményt is nyujt a kiadóhivatal.

Hirdetéseket fölvesznek:

Bécsben: Oppelik Alajos (Wollzeile 22.) Haasensteint et Vogler (Wallfischgasse 10.) Rnd. Mosse Publicistischo Bureau

Nyiltéri cikkek

garmond sora után 25 kr. fizetendő.

ELOFIZETÉSI FELHÍVÁS

a

„KELET”

politai és közgazdasági napilap

175. ötödik évfolyamára.

„Kelet” előfizetési ára:

|            |              |
|------------|--------------|
| Egk évre   | 15 frt.      |
| Félére     | 8 „          |
| Negyedévre | 4 „          |
| Egyhóra    | 1 frt 50 kr. |

Egyes szám ára 7 kr.

Amegrendelések legczélszerűbbn pos-tai utványnyal alólirt könyvkereskedésébe küldendők.

Nolcz egyszerre beküldött előfizetés után tizeletpéldánynyal szolgálunk.

Stein János

a „Kelet” kiadója.

Kolozsvár, febr. 13. 1875

(—t.) A táviró tehát meghozta a költségvetés általános tárgyalásának be-fejezésöl szöló hírt s meg azt is, hogy az egyori Deák-párt sorából csak ötsza-vazat agadta meg általánosságban is a benyujt költségvetést. A miniszterelnök e fény eredmény ostantatív bekövetkezte után, int előre megállapított, az ülések mány napi felfüggesztését kérte s Bécsbe utazott, hogy a királynak a hely-zetről elterjesztést tegyen s így most a döntő ártározatot a legilletékesebb helyről, a korólól kell várunk.

Mg e végelhatározás azonban meg-történx, maga a parlament sem marad-hat ténül, söt tulajdonképen csak most, a nyilvános actio szünlelése idején, kö-vetkeze el a tettek órája; az új pártala-kulás pocessusának lefolyása.

S mi épen ezen szempontból üdvö-zöljük megelégedéssel az általános tárgya-lás befejeztét és ilyen befejeztét, mert ime kiint, hogy a mi a febr. 3-diki be-széd illanatnyi hatása alatt majdnem megsemmisültnek látszott: a Deák-párt még é még most is, mint bármikor, im-posans többséggel rendelkezik, ha tehát most arégi balközép tiszta elemeivel egye-

A KELET TÁRCZÁJA.

Jenny húgom.

Regény.

Irta:

SAND GYÖRGY.

Első rész.

III.

(Folytatás)

Eből állott mind az, mit eddig meg-ndam zülöm multjáról, s a temetöböl viz-szatérütkör, kérdézködmtem anyámtól, a fi-atál hól életéről, kinek sirján buzgón imá-dozott skit most is megsirattott.

Elakalommal nem vonakodott felelni kérdéseimre. Ellington Fanni kezdéanyám — árvaolt és angol származású, rokona az zvegy Fauville marquisnének ki hasonló-n angonő volt. Az öreg delhőgy gyermek-örától gya tartotta házánál Fannyt s mi gyütt ivkedtünk, s nyertünk oktatást nála.

Na birt semmi vagonnal, hanem na-yon sz és kedves volt, s szelid mint egy agyal.

Tüvérekként szerettük egymást, szive-bben ltunk együtt, mint az özvegy mar-misnő nyainak körében, s különösen mint a fiatal marquis-éban, kinek heves indulatos ter-vezése emegéssel töltött el bennünket.

Azonban mégis úgy történt, hogy a fiatal marquis nöl vette Fannyt, daczára any-á ellenléseinek. Nagyon belészeretett s si-erült öki megnyerni barátom hajlamát is,

sülni kíván, kormányának vezetésében az ed-digi ellenfél kitünőségeinek is részt fog juttatni: teszi azt, nem abdicalása formá-jában, nem kényszer által hajtatva, nem saját bukásának elejét veendő, hanem igen közjogi politikájának e fényes diadalát meg-pecséteendő, a haza súlyos viszonyaira va-ló tekintetből, kimutatására annak, hogy uralma nem a párt, hanem a haza érde-keben való uralom vala e hét év alatt s midőn most a midőn a haza érdeke kíván-ja ez uralom megosztását: teszi azt készséggel, többségének daczára, nyilván meg-mutatván, hogy eddig is nem a kormány konzát, hanem a haza létét védelmezte, legjobb meggyőződésével.

Most tehát, midőn egyfelől a ma-gyar király elhatározása készíti elő a ma-gyar állam legközelebbi jövőjének alaku-lását: másfelől a pártoknak nyílt szabad tér, hogy oly szövetségbe lépjenek, mely biztosítékát nyujtsa a megalakulandó kor-mány határozott, biztos és erős actiójának, oly compact és minden irányban vértezett pártra támaszkodhatván, mely — ha kell — a helyzet kényszerétől követelt szigor-ral tudja keresztül vinni mindazt, mi a praecarius viszonyok tisztázásának, a zi-lált állapotok rendezésének elengedhetetlen feltétele.

Az eddigi többség feladata ez új párt megalakításában világos, minden kételety kirekesztő. Tulajdonképeni létalapja, ele-meinek összetartó elve: a kiegyezési tör-vény mindenekelött fontartandó, biztositan-dó. E tekintetben tehát engedményről, al-kuról szó sem lehet — ezen túl azonban a józan reformok elveinek és egymásután-jának meghatározásában bőven elég tér nyílik a becsületes alkudozásokra, e rész-ben amugy is a politikai viszonyok, a tényleges állapotok lévén a döntők, elha-tározók.

Es itt, e ponton fog kitűnni, meny-nyire őszinte a közeledés, mennyire utó-gondolatok nélkül történt a kéznnyújtás az eddigi közjogi ellenzék részéről. Távol le-gyen tőlünk, hogy a czélzatok tisztaságát és őszinteségét kétségbe vonjuk, — bár nem titkolhatjuk el, hogy Tisza febr. 3-diki beszédében még látunk néhány olyan rést mely mintegy a visszalépés számára ha-gyott fön s éppen azért arra számítottunk, hogy a zárbeszéd el fogja simítani a kéteky még fönmaradhatott nyomait és okait — de ezt ugyan hiában várók.

Meglátjuk tehát, ha nem volt-e ké-tekyünk csak káprázat, s az újpárt alaku-lásának processusa ki fogja mutatni: ha-tározott állást foglalt-e Tisza és pártja s

az új párt e része nyujtja-e ama biztosí-tékot, melynélkül az erős kormány csak chimaira.

Akarjuk hinni, hogy az eddigi De-ák-párt mostani tömör alakjában marad meg mindaddig, míg a láthatár tisztultá-val bizonyossá válik, ha csak üres agy-rém, vagy politikai helyes érzék szülötte-e e bizalmatlankodásunk, e kételyünk.

Addig is tehát legyünk ébren a mi puskaporunk is legyen száraz...

— A miniszterválságról jelenti a „Reform”, hogy Bittó 11-én délután hosszason értekezett Szlávy Jóssef ural s azután rögtön minisztertanács tartatott, melyben a kabinet lemondass aláíratott. Azonkívül tegnap óta al-kudozások folytattatnak Széll Kálmánnal a pénz-ügyi tárcza átvállalása végett. Az igazságügyi tárczára ezen meglehetősen hiteles kombináció-ban Perczel Béla házelnök van kijelölve. Bittó miniszterelnök eddig már Bécsbe utazott.

Ghyczy Kálmán

pénzügyminister beszéde a képviselőház f. hó 9-én tartott ülésén.

(Folytatás.)

Mert akárki mit mond, annak a ki adós-ságot csinál, annak a ki határozott fizetések-re kötelezi magát: kötelessége adósságot és annak kamatait nem csak bármikor, hanem — a mi-re önk nem sok figyelmet fordítanak, de a mi felette fontos — meghatározott időpontok-ban, napra teljesíteni. (Ugy van! Igaz! jobb-felől.) Köteles azt teljesíteni az ország, ugy mint a magánember kiadásai nak apasztása ál-tal; köteles az állampolgár, ha más mód nincs, — a mint ismételve bátor voltam e házban kimondani — utóvégre vagyona egy részének előldozásával is, hogy az egészet megment-hesse.

Mert bármí mondatik ott a ház balrészé-nek szélső oldalán, annak kimondása, a mi itt hangoztatott, hogy Magyarország felvállalt kö-telezettségét nem képes t eljesíteni: annak ki-mondása, hogy Magyarország nem képes telje-síteni az államiság feltételeit, hogy Magyar-ország nem képes államiságot fentartani. Mondja ki ezt a szót az országgyűlés, s mindazon áldozat, melyet e nemzet Mo-házstól Világosige haza szabadság ának fentar-tására tett, igen könnyen veszendőbe mehet. (Élénk helyeslés jobb- és balfelől) Nem az fog akkor történni, a mit a szélső baloldalon ülő barátaink; nem az fog történni, a mit a ház-nak akár ezen, akár azon (a balközépre mutat) oldalán kívánunk, hanem fog történni egészen más, a mit festeni nem akarok.

— Szükségleten, — viszonzá anyám, — mindkettőtök keresztlevelének másolata meg van nálam Pau-ban, ott megkaphatja bárme-lyiketek is, ha szükség lesz reá.

Ez ugy is volt. Mikor haza érkeztünk, anyám megmutatta nekem keresztlevelain-kezt, s én azon voltam, hogy Jenny lássa meg az övét. Pontosan be volt írva, mint Moes-sant Adél varrónő és Bielsa János bor-deaux-i kereskedőnek törvényes házasságból született leánya. 15-dik június 1825.

— Látod — szólék húgomhoz, mihelyt magunkra maradtunk — hogy neked egy za-varos kis fejed van, telve bohó képzelmekekkel, s igazam volt midőn kinevettelek.

— Te azt hiszed, hogy én hazudtam? kérdé húgom félénken.

— Hazudál oly módon mint azon embe-rek szoktak hazudni, kik ábrándképeiket való-nak tartják; az ember ezért nem haragudhatik reá-jok, de szeretné őket kigyógyítva látni bajukból.

— Beszélhetez a mit akarsz, viszonzá húgom amá hirtelen fellobbanó tüzzel hangjá-ban, mely néha átvillant egy-egy perczre szo-kott higgadt modorán. Én nem vagyok sem a Bielsa János, sem a Moessant Adél leánya. Én itt merőben idegen vagyok, más faj, más vér-alakát szülötte; nem vagyok nővéred és szabad-ságodban áll nem szeretni engem.

Én többet voltam itthon szülőid között, mint te s több halkan kiejtett szó-s eszme-csere juthatott fülembé, mint mennyit te hall-hattál. Nem vagyok örült, nem mondok ha-zugságot, még regényes, tulcsizított hajlama-im sincsenek. Az én anyám meghalt s atyám pedig nem Mauville márquis.

Meg sem engedte, hogy megczáfolni gyé-kezzem ez új eszmemenetet, mely oda irányult,

Csak annyit mondok, hogy ily nyilatko-zatnak igen sokan fogának örülni a Lajtán tul és talán benn a hazában is, a kiknek mos-tani belállapotaink egyáltalában kedvökre nin-csenek. (Élénk helyeslés jobb- és balfelől.)

A mit mondtam — fenntartom állítá-somat — pogrammi, solid programin, oly em-beinek prgramja, ki szabad folyamat akar engedni a reformeszmék fejlődésének, tisztulá-sának és nem akarja a pénzügyi válságnak pres-siója alatt saját kedvező eszméit reá erőszakolni a nemzetre. (Teleszés és mozgás.)

Es t. ház! ezen programmban, a melyet ugyan nem számokra támaszkodva, hanem csak általában mondtam el; számokban kifejezhető megnyugvás istáltható.

Méltóztatnak emlékezni, hogy a pénzügyi bizottság előtt tett nyilatkozatomban, melyet e házban is ismételtam, az általam tett előzetes számítások utján kiszámítottam, hogy a most folyó évek végével 14 millió marad a mos-tani készletekből a pénztárban a jövő év álla-mi szolgálatára.

Ha elfogadtattak volna már eddig azon adótörvényja vaslatok, melyeket beterjesztettem, azon időben 13 milliót vártam még tőlök; most azonban, miután elfogadásuk annyira ké-sik, nem mernék jöt állani, hogy ennyi fog bejönni, így és összesen 27 millió lenne az állam pénztárában a jövő esztendőben külön-ösen első felében merülő nagy szükségletei fe-dezésére. Ezen 27 millió ugy van kiszámítva, hogy ezen számításban a kiadásokra nézve ugyan a pénzügyi bizottság által javaslatba ho-zott költségvetés vétetett tekintetbe, de a be-vételekre nézve nem a pénzügyi bizottság által javasolt előirányzat, melyet bizonytalanannak tar-tok, vétetett számításba, hanem (Halljuk!) számításba vétetett a mult 1874. évek hó-napról-hónapra kimutatott pénztári valóságos eredménye; számításba nem vétetett tehát mint-egy 13 millió frtnyi összeg, a melylyel a mult évi tényleges eredménnyel a pénzügyi bizottság előirányzata nagyobb. Ha ezen összeget egészen be lehetne hajtani, az igen sok bajon segítené de a mostani adókezelési rendszer mellett ez nem igen várható. Ha behajthatnának ennek mintegy fele, az is sokat tenne, de ennyit sem mondok, hanem azt mondom, hogy az még sem lehetetlen, hogy 3 millióval szebbet fogunk ezen folyó 1875. évben államjövődelem gyanánt folyósíthatni, mint a mult 1874-iki évben. Ha ezen összeget hozzá vesszük a 27-hez, akkor 30 millió frt áll rendelkezésre az év végével a jövő év szolgálatára.

Bizonyosan fog a jövő országgyűlés még több nevezetességmegtakarítást tenni és tehetni az 1876. évi költségvetés megállapításánál. De ha azon általam említett elődázott kiadások miatt,

hogy ő a marquisnő törvénytelen gyermeke, hasztalan akartam meggyőzni őt ennek hihat-lenségről.

Magamra hagyott s bezárkózott szobá-jába.

Később is lehetetlen volt többé szóba hoz-nom azt vele, sajátóságos erélylyel parancsolt hall-gatást mindig és az a különös, hogy ez idő óta legalább ugy látszott, elveszték minden eddig fölötté gyakoriok hatalmát.

Nagyon tartózkodóvá lett irányomban, került minden alkalmat, hogy velem magáno-san legyen, ez így tartott legalább egy évet.

Vajjon nem kellene-e felfedeznem anyám előtt e szegény gyermek rögeszméjét? Nem mertem azt tenni; anyám nem élvezett hábo-ritlan boldogságot. Atyám nagyon gyakran el-távozván hazulról, az egész háztartás s család iránti felelősség ő reá nehézkedet egész su-lyával.

Ezenkívül atyám egész makacs megátal-kodottsággal haladott oly életpályán, melyet ő nem helyeselt, Folytonos rettegésben élt, hogy valamely váratlan eset egyszerre csak nap-fényre hozza titkukat s baj és szégyen három-lík családjára.

Jennyt még tán inkább szerette, mint engemet s én ezt nagyon természetesnek ta-láltam, miután Jennynek több szüksége volt gondos ápolásra, gyöngéd vezérlés és engedé-keny elnézésre részéről, különözködéseit bámu-landó elnézéssel tűrte: mondhattam-e tehát neki, hogy Jenni kissé hobortos? Aztán kü-lönben is Jenny azon korban volt, midőn a fiatal lányoknál gyakori az ilyenmő állapot; a testi és szellemi fejlődésnek oly válsága ez, mely lecsillapul, ha meg van egyszer eresztve

vagy más tekintetektől a mostani költségve-tés kerete hagyatík is meg, ekkor is az új adók tekintetbevételé. nélkül 25 millió forint lesz a hiány, és miképen álland akkor a számítás? 27 millió lészen az adótörvények elfogadásának esetében az év végén készen a pénztárban; há-rom millió forinttal többet folyósíthatunk az ál-lam jövedelméből mint tavaly, azt reményleni merem.

(Folyt. köv.)

A képviselőház febr. hó 11-iki ülése.

A költségvetési vitához ma Bobory szölt először. Beszédéből azon egy új gondolatot je-gyeztük meg, hogy — mint hajdan Juda gyer-mekei — a nők tegyék le a haza oltárára ék-szereiket. Nem kevésbé originalis volt követő-je, Csiky Sándor is, ki egyéb nagy financialis projectumai közt az egyházi rend tagjaira is kiterjedő nőtleniségiadónak, s „mindenféle esend-örök és rendörök eltörölésének” indítványozásá-val keltette föl a háznak általános derültségét. Utána a volt középpárt szónoka, Schwarz Gyula beszélt; örvend a kormány azon pártya előtt tett kijelentésének, hogy a szavazás után lépél, s kéri, ne engedje magát e szándéktól sem-miféle manőverek által eltéríttetni; tekintettel ennek bekövetkezésére, nem látja szükségessnek a budget általános megszavazását s csatlakozík Tisza határozati javaslatához, mert csak a Ti-sza által kijelölt uton hiszi a szükséges refor-mokat — melyek között a megyék arrondiro-zása az első lépés — megvalósíthatóknak. Vé-gül Ciment, Dantet, Mazzinit, Garibaldit és egy sereg más nagy embert vont harcba a szélsőbal ellen, s felkérte annak tagjait „vé-röknek mérséklésére”.

A ház zajongó türelmetlensége többé nem ismert határokat. Aldozatul esett annak Tóth, K., Babes, Miletics s b. Liphay pénzügyi bi-zottsági előadó beszéde, mindenikük „eláll”-ásaért általános éljenzésbe részesülvén, melyet beszédének elmondásával bizonyára nem nyert volna ki. Simonyi Ernő azonban nem lehe-te előlítani; hosszasan, de a nagy zajban legkö-zelebbi szomszédei által is alig érthetően, s minden hatás nélkül polemizált különösen Ti-szával és Lónyayval.

A padok egyszerre megteltek s a zaj le-esendesült a budgetiva legutolsó szónokának, Tisza Kálmánnak felszólalásával. Igen röviden válaszol — így kezdé beszédét — Simonyi némely állításaira. Ismétlé egyebek közt, hogy a bankrökdést, ha hazánk érdekeinek megfele-lőleg lehet, igen is érdekünkben van a nem-zeti bankkal oldani meg, mert a magyar ipart megmentjük ezáltal a rázkódásoktól, ha pedig így nem lehet, oldjuk meg azokkal, a kikkel az ország érdekeinek megfelelőleg történhetik az meg. Nem tartja magát oly erősnak, hogy — mint Simonyi mondá, — levehesse az 1867-i kiegyezés vitatását a napirendről; levették azt az események, s gyakorlati szempontból az ma nem is hozható napirendre. Részletesen az előtte mondottakra nem reflectál, némelyek azonban nem hallgathatók el.

a szárnycsattogás, emelkedik a szellem s a hajadon tul van gyermeki ábrándjain.

Gondoltam, hogy a zárdai élet esigázta fel ennyire képzelőtehetségét s tette őt oly fogékonyvá regényes képzelmek iránt; teljes reményem volt, hogy majd visszanyeri nyugal-mát anyám oldala mellett, ki oly eszélyes és oly türelmes mindig.

Valóban egészen átalakulva találtam őt, midőn első orvossegédi évem kitöltése után haza mentem a szünidőre; most még szebb volt. Ingadozó egészsége helyreállt s kom-p-lyan igekezett magát tanul, mivelő nővé képezni ki. Egy eddig szunnyadó tehetség, mely észrevétlenül rejtlett benne, egyszerre, rögtönözve ébredt fel s jött napfényre, kitűnt, hogy valódi zenetehetség és művésznél játszik a zongorán.

En rajongtam a zenéért s meglehetősen is értettem hozzá. Magam hegedűn játszottam, nagy gyönyörrel hallgattam húgom zongorajá-tékát s megígértem neki, hogy ezentul kettő-söket fogunk együtt előadni.

Könyvelemben és nagyon kollemes módon éltünk így együtt, mi azonban még sem aka-dályozott, hogy örömmel ne vegyük ismét át a nyár folytán vendéglősi állásunkat a Ber-gonz hegyesucson. Anyám nagyon óhajtotta, hogy e kis háztartás jól virágozzék; azt hi-szem azon remény táplálta, hogy atyám idővel felhagy titkos üzletével és hogy e vendéglő-évi jövedelmével vagy más nagybbszerűnek felszerelésével, elég bevételünk lesz jóllétben élni.

(Folyt. köv.)

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.



A miniszter akar azon vadjára, hogy itt a „nem adóznuk“-féle mozgalommal állunk szemben, megjegyzi, hogy arra senki nem adott okot — az egy Paczoly kivételével. E vádallást, midőn a kormány maga sem hiszi pénzügyi politikáját többé keresztülvihetőnek, az ország szempontjából nagy hiba élni, s evdát mindazok nevében, kik felszólaltak, visszautasíthatónak tartja. A különbség közte s a kormány között nem az áldozatok megtagadásában áll, hanem azon teendő sorrendjében, melyek a pénzügyi rendezésre szükségesek. Ha áll az, hogy erőlyes actio a mostani helyzetben nem lehetséges, a mely állításnak nem tagadja, hanem némi jogosultsága, akkor mindenkéltől e helyzetet kell megváltoztatnunk. Polemizál azokkal, a miket a miniszterek pénzügyi politikájuk védelmére mondtak. Ragaszkodik beadtó indítványához. Kijelenti, hogy amit előbbi beszédekben mondott, abból semmit vissza nem vesz, ahhoz semmit nem ad. Ha az egyenes kimondott szót félre magyarázzák, ha az általa mondottakért, őt némelyek elv-feladással, a jobboldallal való egyoldalú coalitionális törekvésekkel vádolják, azok ellen védelemnek nincs se oka, se helye. Meglepte őt is akkori nyilatkozatának fogadtatása, mit annak tulajdonit, hogy történetesen neki sikerült rámutatni hazájuk fő forrására, s a módra, mely mindenkinek méltósága megvédésével, s eltagadás nélkül a bajok e forrásából kivezethet. Mi lesz felszólalásának eredménye, tudja. Ha nem lesz egyéb, csak az, hogy a balközép-sz. tuloldalból alakul az új párt, nem okozható azért hogy mások nem akarnak vállalkozni a haza megmentésére. A szélsőbal desperationalis politikáját nem érti, s alkotmányos uton követendőnek nem tartja. Reményi, hogy felszólalásának sikere lesz, abba veti, hogy az utra, mely a haza megmentéséhez vezet, rálépni hazafias kötelesség; veti Magyarországnak népébe, a nemzetbe melynek hibája mellett két jellemvonása van: a józan ész és hazafiaság. (Általános helyeslés.)

Elnök fölteszi ezután a kérdést, a ház — Deákpart jobb napjaira emlékeztető óriási többséggel — elfogadja az 1875. államköltegetési előirányzatot a részletes tárgyalás alapján.

Bittó kormányelnök a ház általános figyelmébe közt kezd szólni. Kijelenti, hogy a kormány, a közlebbi vagy távolabbi időben megnyerendő elégtételt által vezérelve, most az általa előterjesztett fedezeti javaslatok kérdését vetné fel, melyeket most is egyedül tart helyeseknek, melyekkel esni vagy győzni egyaránt díesősége. De van egy magas tekintet a kormány előtt; az időközben lényegesen megváltozott helyzet lehetővé téve a szemközti álláspártok együttműködését, s kilátást nyitott a gyorsabb és sikeresebb actióra. A kormány ennek nem akar utjába állani, s ezekből előterjesztést megteendő ő felségéért, kérvén a házat tanácskozásának felfüggesztésére a korona elhatározásának megtörténte. — Tisza K. megjegyzi, hogy bárha rendes körülmények közt egy ily felszólításnak nem volna helye akkor, midőn a kormány mellett ily nagy többség nyilatkozott, mindazáltal semmi viszonyok közt sem tagadható meg a kormányelnök kérésének teljesítése, annyival inkább, mert 20 tag kívánatára az ülések bármikor összehívhatók; reméli azonban, hogy nem fog hosszúra nyújtatni a szünetelés.

Elnök erre általános izgatottság közt ki mondja a ház üléseinek néhány napra való felfüggesztését.

## BELFÖLD.

M. Vásárhely, febr. 10.

(A főkirálybíró bucsuja.)

Megható, mélyen megható szomorú ünnepélynek valánk a mai napon tanúi és részesei.

Marosszéket csaknem 8 éven át a legnagyobb tisztelettel és szeretettel környezett, érdemű főkirálybírája Mikó Mihály Csikszék főispánjára neveztetvén ki egészen váratlanul: a mai napon vett tőle bucsút a szék tisztikara viszont.

Mintegy hatvanan mentünk a mélyen tisztelt főhivatalnok lakására, hogy mint ékesen szóló alkirálybírák magat kifejező: még egyszer körülálljuk a férfit, ki jó és bal sorunkban vezértünk, atyánk, hiven osztozó társunk vala; hogy még egyszer halljuk hangját, melylyel annyiszor biztatott és bátorított s mely oly remek és a classicitás magaslátán álló beszédekkel töltte be székünk hazának terejét, hogy még egyszer lássuk a szemeket, melyek oly sokszor lelkesedésre tüzeltek, hogy lássuk az alakot és híven megtarthassuk azt emlékezetünk márványtábláján.

Még most, a jelenetnek utóhatása alatt is alig tudok ellentállani a meghatottságnak, mely mindnyájunk szívét, lelkét betöltö; avagy képlethetnie nagyobb és tisztább jeleit a való rokonszervnek, mintha egy meglelt kora és oly nagyszámú férfiakból álló testület a legmélyebb érzés csillogó jeleivel a szemeknek áll körül egy férfit, kit nyolcz hosszú év alatt folytonosan csak tisztelni, szeretni és becsülni tanult!

Alig hiszem, hogy alkirálybírák Szent-Iványi Kálmánnak valaha sebb alkalma lett volna saját és midnyájunk mély érzésének ékes szavakkal való hiv tolmácsolására. A jelenet nagyszerűen érdekes volt. Férfiak, a kik a hazai szolgálatában ösztültek meg s nem egy közülök állott a csaták tűzében, és ifjabbak, kik reménységgel és buzgósággal szívóknak munkálkodnak a hon jólétére és mindig szeretnek erőseknek látszani: gyengéknek, érzelmeik uralma alatt állóknak mutatnák magukat. Amde éppen ezen gyöngeségekben rejlik ama nagy erőnek és hatalomnak titka, mely egyes vidékeket s azok által a hazát nagygyű, dícsővé, boldogá teheti!

A fájdalom, már csak volt főkirálybírák kezdetben alig volt képes megatartására miatt gondolatainak szavakat adni, de aztán lassankint erősebbé vált hangja és ismét és még egyszer hallottuk ama nagybecsű és hatásos szónoklatok egyikét, melyek csak a mély érzélem és igaz hazaszeretet sugalma alatt születnek, melyek lángtűi hatásnak, s melyeknek emléke a szívekbe mélyen bevésődik.

Gyönyörűen említ föl, hogy a szülőföld iránt táplált hálás szeretete, azon hely és völgyek utáni vágy, hol bölcsőjét ringaták s hol egykoron sirját borulni óhajtja: volt indoka körülből távozásának; forró köszönetet mond azon őszinte bizodalomért, rokonszervért, erőteljes támogatásért, melylyel fennen lobogtatott zászlóját a szék közönsége győzelemről, győzelemre segítette; és végül a harmincz éves fedhetlen politikai multtal bíró férfiú hangján inté a jelenvoltagekat az egyetértésre, a hazának minden áldozatra kész, lángoló szeretetére és a netalán bekövetkezőtől nehéz napok küzdölmében a régihez hasonló, kitartó bátorságra.

A zajos és szívből fakadó éljenezések által gyakorta félbeszakított jeles beszédek után végre bucsút vevénk a kedvelt főhivatalnoktól és nincs egyéb hátra, mint hogy kifejezzék adjunk keblünk azon óhajtásának, miszerint adjon az Ég hazánknak minél több oly erős és díszes oszlopot, melyen a távozó főkirálybíró s a magyar kormány legyen oly szerencsés, hogy minél számosabb, hasonló bölcs tappintattal választott közege legyen; végre fogadja a kiválóan tisztelt férfiú a legszelebb nyilvánosság terén is hálás emlékeztetünknek, mely tiszteletünknek és őszinte szerencse-kíválatunknak a jövődöre nézve kifejezését. D.

N. Enyed, 1875 február 10.

(A választók összeírása. Sétahely. Honvéd lakatya.)

Kétségtelenül érdekelhet lehet tekinteni a vidék mozgalmaira most, midőn a követválasztók összeírása országsszerte folyamatban van, s melyek megyénkben való befejezését f. hó 16-ára tűzte ki a központi választmány. Bizonyos, hogy a 14 özszeíró küldöttség ezen határidőig eleget tesz feladatának, ámbár a zord téli idő az utazást, s az épen folyamatban levő sorozás a tevékenységet sok helyt gátolja. Ez ideig N. Enyeden fejeztetett be az özszeírás azon eredményével, hogy az 1872-ben volt 626 választóból mintegy 250 kimaradtott. A vidéken, az eddigi eredmény szerint hihetőleg nem lesz ily nagy arányu apadás; a ki csak tehetné, lefektette adóhátálékát, úgy hogy ily czímen, tekintve az eddigi évekre, aránylag csekély számmal maradnak ki, míg Enyeden a 300 forint értékű háznak az 1874 33 t. cz. által lett értelmezése folytán nagyon sokan veszték jogaikat.

Az összes eredményt kíváncsisággal várjuk.

A mi a társadalmi mozgalmat illeti, a farsang végeztével, ismét a régi mederbe jutott. A bálók közt legtöbb eredményt a derék, életre való tüdőztő egylet mutatót összesen 519 frt bevétellel, s oly nagy közönséggel, hogy a városház kiépítésének valósisátát igen sokan emlegették, s bizonyára, ha pénzalapot teremtetnék, sok tekintetből előnyös is lenne.

Annál nagyobb bizonyossággal nézhetünk egy honvédségi-laktanya és egy sétahely valósisátá elé. Mindkettő a város északi részén ünyülő lapályon, az országút és Apahida felé vezető út által határolva, fog létesíttetni, s míg a két zászlóalj honvédség részére építendő lakatya a honvédség helybeli állandósítását biztosítja, addig a kényelmes sétahely is egy hosszabb időn át tervezett üdítő közhelyet fog nyújtani a közönségnek. Mindkettőnek vannak ellenzői, ócsárlói, de mi teljes bizalmat helyezvén a kezdeményezőkre, buzgalomuktól csak is jó eredményt várhatunk. R. I.

### Magyar lapok szemléje.

A „Nemzeti Hírlap“ azon véleményben van, hogy az új kabinetnek a kiegyezési párt valamely előkelő tagjának elnöklése alatt kell megalakulnia, s hogy az új kormányban aránylagos részt kell juttatni az eddigi balközép vezéregyhéniségeinek is. Más szóval: csak azon kormányt tekintni ma a parlamentarizmus élet szellemével megegyezőnek, és csak azon kormánynak bizik erejében és marandóságában, mely: egy deákpart miniszterelnök által az eddigi Deákpart és balközép főembereiből alakított meg.

A „Reform“ hiszi, hogy a Deák-párt tulajdon részének van szeme és politikai érteke arra, hogy az intrigák dacára is méltányolni tudja Lónyay gróf eddigi és jelenlegi magatartását. Két év alatt, mely Lónyay gróf hirtud megbuktatása óta lefolyt, tette-e ő valamit a Deákpart, vagy kebeléből kikerült kormányok ellen? Ugy találja, nem. S mit tesz most Lónyay? Most, mikor a halálos beteg ágyához boldogot és boldogtalant, orvost és kuruzslót meghívtak, eljött ő is véleményét mondani és tanácsot adni a nagy beteg orvoslása iránt, a ki mindnyájunknak közös hazánk. Nem ismeri Lónyay gróf ambiciójának határait. De ha birna ambiciójával arra, hogy hazáját mint miniszter szolgálja, akkor ezen csak a legtemesebb hazafiaságban, s ezenkívül még önfeláldozásban gyökerező ambíciót legalább is tartja oly jogosultnak, mint a klikk gombaszámra termő jelölteinek hazafias tettvágyát.

Nem ismeri Lónyay gróf ambiciójának határait: egyet azonban lát, az, hogy Lónyay gróf épen nem úgy cselekszik, mintha „kinálna“ magát miniszternek, és különösen, hogy mit sem tesz arra, hogy a Deák-pártot szétoltsa, töredékekben, erő és méltányosság nélkül hajtsa az új pártalakulás felé.

A „Közérdek“ szerint a költségvetés a részletes tárgyalás alapjául elfogadtatott oly imponáló többség által, a melyen alig volt a pártlegyelmek és a pártéletnek legvirágzóbb korszakában is. A kormány az ülés után minisztertanácsot tartott, melyben a kormány valamennyi tagja aláírta a lemondást. Az elhatározás első sorban a koronától függ, és azon tiszteletnél fogva, melylyel a korona ezen joga iránt viseltetik, nem latogatja ez idő szerint egyik kombinációnak esélyeit sem. Rendületlen hittel és teljes bizalommal várja tehát be a korona elhatározását.

### A gyermekkertekről.

Válaszol csizmadia-mester Móri György uramnak.

Néha-néha én is szoktam az újságot olvasgatni nem azért, hogy a politikával bajlódjam, mert azt tudom, hogy ez nem az asszonyok dolga, hanem azért, hogy szerezzek az újságokból olyan ismereteket, a melyeknek az ilyen magamforma szegény asszony is hasznát veheti. Így történt, hogy a „Kelet“ egyik számában megpillantottam csizmadia mester Móri György uramnak a cikkét; eleint azt kitem, hogy ez is politikáról szól, mert tudva levőleg a csizmadia nagy értenek a politikához, hanem a mint beletekinttem a cikkbe, akkor láttam, hogy Móri uram a nevelés dolgáról akar beszélni. Na már ennek igazán megörültem, mert én azt tartom, hogy a nevelés ügyét mindenkinek a szívén kell hordozni; bizony jól tennék a szülők, ha pletykálkodás helyett inkább gyermekeik neveléséről beszélgetnének.

Figyelemmel kezdém tehát olvasni Móri uram cikkét. Az eleje untatótt ugyan, mert mindenfélét öszebeshél, a mi nem tartozik a dologhoz s ebből úgy látom, hogy nem csak az asszonyokat lehet a szétszaporítással vádolni. Hanem ezután mégis rátér Móri uram a dologra s kivettem annyit a cikkéből, hogy a gyermekterek nem tesznek neki. De már ezt nem hagyhatom szó nélkül — gondolám — és ha egyszerű asszonyt eszemmel nem is tudok olyan sok szót öszeírni mint Móri uram, a ki egy vagy két iskolát is kitanult, hanem azért el tudom mondani egyszerű szavakkal a mit gondolok és a mit érek.

En nem azzal kezdém, a mivel Móri uram, hogy soha sem láttam gyermekteret; nem is mernék én olyanról írni a mit nem láttam nem ismerem. Hanem én láttam azt az intézetet, a melyet Móri uram csak hírekből ismer. Láttam benne a kisderek ártatlan örömet, láttam, hogy milyen nagy kedvvel végeznek foglalkozásaikat, hogy milyen hasznosan töltik ott az időt, hogy gyakorolják testtagjaikat, milyen szépen végeznek nekik való munkákat s milyen nyájasan beszélgetnek azzal a nőnnel, a ki olyan türelemmel és olyan jóakarattal foglalkozik velök, mintha valamennyinek édes anyja volna. Mindezeket láttam és az én egyszerű asszonyt eszemmel meggyőződtem arról, hogy ezen intézetekben olyan jól nevelik a kis gyermekeket, a hogy az anyák otthon semmiképen sem nevelhetnék. Nem tudtam én ezt mind oly szépen leírni mint a hogy szeretném, azért ajánlom Móri uramnak, hogy látogasson meg egy ilyen intézetet s ne ítéljen felőle addig, a míg nem látta. Sokszor olvastam a lapokban hogy már nálunk is több helyen állítottak fel gyermekteret, de azt csakugyan nem olvastam, hogy megbánták volna valahol, hogy ilyen intézetre költöttek.

Dehát Móri uramnak mért nem tetszenek a gyermekterek? Ugy látszik először is azért, mert ráfogja, hogy ezen intézeteknek német nevek van. En uram, én istenem! Hát mellek-e ennél szebben hangzó magyar név „Gyermekek“? De nevezik ezen intézeteket „kisderek nevelőháznak“ is. Válassza ezt Móri uram ha ez jobban tetszik, csak azt ne tegye, hogy a nevért ítélje el az intézetet. De ne ítélje ám el azért sem, hogy a gyermekterek Németországból származtak hozzánk, mert már egyszer ideje lenne, hogy a magyar ember tanulja el szivesen más nemzetektől azt a mi jó, és ne legyen olyan elfogult, hogy egyedül azt tartsa jónak, a mit magyar ember gondol ki.

(Vége köv.)

### Az erdélyi románság.\*)

(Folytatás.)

En nyilvántartási lajstromot a gravamenekről nem vittem, s a mennyi ezekből ily rövid idő alatt eszembe jut is, azokból is csak egy-néhányat jelzek itt, csupán azt az egyet kérvén, hogy a mit alább leírtam, latoltsassék az a jó akaratu higgadt méltányosság mérlegével:

\*) Közreadtuk e cikket, habár nem s tehetjük azt mindenben magunkévá; minthogy azonban egész színtességgel osztanunk cikkrő azo számdékában, hogy egyenes út a bekesség útait, nem akartuk egy magyar lap terét megvonni a higgadtabb gondolkodásu románok véleményének nyilvánításától. szek.

Nem kezdem a részben dícső, de részben nagyon is gyászos emlékü 1848-ik éven; hallgatok arról, mily hévvel lelkesültem én is a szabadság, egyenlőség testvériség szentháromságáért; mennyire távol voltam minden kétkedéstől, hogy azon igék gyorsan testvé válnak, mily közel jövőben hittem, a magyar és a román nemzet közötti testvéri frigyet s mily fájdalommal láttam e helyett a véres testvérvárhazot, és hogyan sajnallottam azt, hogy oly későre — a Szegeci napokra — halasztattak ama békepontozatok, melyek idejében nyújtva, egészen más eredményt hozhattak volna létre.

Hallgatással mellőzöm az azután keresztül élt 17 évet is, s kezdem azon, hogy az 1865-dik évi kolozsvári országgyűlés mennyire nem aként oldotta meg feladatát, a mint vajmi sokan ohajtottuk volna.

En ugyanis azon országgyűlés feladatának, a jogfolytonosságnak a 17. év alatt létrejött tényekkel való kibékítését tekintettem; azon reményvel mentünk a gyűlésbe, hogy annak minden tagja vagy legalább többsége osztja e nézetet. Hitem tehát, hogy az 1848-iki I-ső törvényozikk revisiója ily szempontból fog eszközölni és nemzetünk megnyugtatótása végetti annak hozzájárulása mellett megfognak állapítani itt helyett a feltételek. Nem mult el egyetlen nap, hogy a kiegyezkedésre részemről is meg ne tegyek minden lehetősé ki-sérletet, de reményem — fájdalom — meghiúsult; mert az országgyűlés többsége a revisiót kitűzött legkegyelmesebb királyi előterjesztvénynek, azon törvényozikk felolvasása s egyszerű elfogadása által vélt eleget tehetni, s tovább bocsátkozásra magát jogosítatlannak nyilvánította; pedig ha már a többség azon országgyűlésre, — bár ha az, amaz álláspontból tekintve nem is volt egészen törvényes — csakugyan megjelent, épp úgy bebecsátkozhatott volna a tüzetesebb tárgyalásba is, annyival inkább, mert egy békés kiegyenlítés nem járt volna leküzdhetlen nagy akadályokkal, s hogy a kiegyezkedés megtörténjék, az mind a két nemzet érdekében bizony igen kíváncs lett volna és sok, még folyvást tartó sajnos visszavonásnak vehette volna elejét.

Nyíltan bévallom, hogy engem akkor nagyon elkedvetlenített, hogy el lett szalasztva egy ily kedvező alkalom arra, hogy a két nemzet valahára egymással testvér jobbot szoríthasson.

Hogy a kolozsvári országgyűlés ilyen eljárása az összes románságra is éppen nem megnyugtatólag hatott, az épp oly kevésbé titok, mint az, hogy a pár évvel később leérkezett két legf. kir. leiratok kihirdetése is — (a mely kihirdetést, akkori kir. biztos gróf Péchi önmagához írásban benyújtott indokolt órással meggátoltnom nem sikerült) az erdélyi románokban általában igen levertsé hatást tett a mennyiben t. i. azok által a nemzet és vallásról szóló 1863—4-iki elég ártatlan tartalmú bézikkelvezések hatályon kívül teteknek lettek nyilvánítva, a nélkül pedig, hogy azok helyett bármilyen nemű más biztosíték adott vagy legalább ígértbe helyzetetett volna is.

Némi vigaszt szolgálhatott volna a nem-sokára meghozott nemzetiségi törvény-cikk? de ez is csak ott, a hol a magyar nyelvéről szól, rendelkezik inperative, ellenben még a menyiben tört enged is a nem magyar nyelvvel használatának, azt mindenütt csak permissiv kifejezéssel teszi; aztán a törvénybe beszótt azon szó által — „a lehetőség“ — mindegyre kibúró ajtót enged annak, hogy alkalmazása vétele kikerülthezzék; újabb törvények által pedig (mint például a közjegyzőkről szóló törvény által) is mind szűkebb téren szorítottatik nyelvünk használhatása, még oly nemű egészen magán természetű ügyleteknél is, melyekben a kiállítandó okmány eredeti magyar szövegének az érdekelte felek általi nem értéséből, ezekre legnagyobb károk háromolhatnak; A leglehangolabb pedig azon körülmény, hogy a mennyiben a nemzetiségi törvény papíron legalább hatályban van s fenntartva, annyiban is tényleg csak a legtrikább esetben vétetik a hivatalok által gyakorlatba; és ha egyes román tisztviselők vagy községi jegyzők a román nyelvet — ámbár az annak a nemzetiségi törvény által engedett határokon belül — használják: nem egy eset van rá hogy ez rossz szemmel tekintett sőt komolyabb következzéseket is hozott már vállukra.

De talán legalább a municipális élet javalmait csak élvezhetik a románok is? Bizony abból is — fájdalom — csak kevéssel többet a semminél. Hogy a municipális bizottságok összeállítását szabályozó törvény (a virilis intézmény behozatala, ugy a nemességi választói kiváltságának fennlét tartása, ellenben a választói képességnek a nem nemessékre nézve nagy cenzushoz lett kötése által) mily kevésbé felel meg a népképviselet és jogegyenlőség kívánalmának és hogy egy egy 80 vagy 90 frt adóju virilis egy maga annyi befolyást élvez a közügyekre, mint a megye más ezer lakója, sat. sat. azt már más alkalommal nagyon terjedelmesen kimutattam; itt elégnek tartom annyit megemlíteni, hogy köztudat szerint egy pár törvényhatóságot kivé-

mi románok a megyebizottságokban mindenütt jelentősen csekély számban vannak, a tisztviselői választására s általában a közügyek intézésére való befolyásunk csaknem egészen illuszióssá van téve s legfeljebb a magyar bizottsági tagok méltányosságából szerezhethetünk olykor ritkán érvényt valamely kívánságunknak, még oly hatóságokban is hol több mint százszerezrel haladják felül a románok a másnemzet belieknek egész összes számát s hol az adót egyéb közterheket s katonasolgálat terhélt is határtalanul nagyobb mértékben ők hordozzák.

Chez járul még azon nagyon sértő magára hazánkra nézve is igen káros következményekkel egybekötött, nem egy törvényhatóságban divatozó gyakorlat, melyet e cz. elején jelzettem; hogy t. i. a románoknak mint bizottmányi kisebbségnek a majoritásként nem pártolt indítványait és különvéleményeit sem jegyzőkönyvre nem vétetnek, hanem a hoz nem mellékelnek s ekképp a főmódszagn m. kir. ministerium tudomására nem jutnak, úgy, hogy mi e miatt a megyei alkotmányos életnek inkább csak terheit viseljük, hanaiból pedig vajmi csekély mérvbe jut ki a pályaszünk; s sem a magas kormány sem közönség ezen ekképp elzárt törvényes uton nem ismerhetvén meg óhajtásainkat, gyakran a leghelettebb egyoldalú vagy éppen rosszuladatu információkból formáltatnak a románok kívánságait s törekvéseit felől a valódi ténnyel, állással merőben ellenkező ferde vélemények, a miatt aztán mind megannyi halálos ellenségséget keltetünk s ebből folyólag mindenféle mességes védtintézmények emeltek nagy hátrálunkra ellenünk, a mint azt éppen e becses hársábjain néhány hét előtt körülményesen kifejtettem.

Éppen ilyen nyíltan ellenünk emeltek bévallott védvár az új választási noella is, melyben a helyett, hogy a választói jogosságot erdélyre nézve is a magyarorágyal egyenlősítettett volna — Erdélyben a enzus még sokkal fennebb emeltetett; minek s az ugyanazon nevében lévő egy pár további intézkedésnek következzése az, hogy a románoknak ugy az országgyűlési képviselők min szintén a megye bizottmányi tagok választását való befolyása még az eddiginél is csekélyebbádagra szűkítettett.

Tagadhatatlan, hogy az sem emela románok elűltséget, midőn annyiszor tapasztalnak kell, hogy azon éppen nem nagyszámú hivatali és tisztviselői állítások is, melyekre eddig románok voltak alkalmazva, legtöbbnyire mind más nemzetbeliekkel sznek betöltve; valamint az sem, hogy a túlmólag román népességu néhány törvényhatóság élén volt román főtisztok helyett is (előtétbe magával a nemzetiségi törvényvel) ne románok alkalmaztatnak.

A mi illeti culturalis érdekeit: hogy éppen semmi sem történnekk anna előmozdítására azt nem állítom ugyan, me ott vannak például az állam stipendiumok smely seminariumok dotációi, tanító és tanítónőképződék, melyekben néhány román nemzetiségű ösztöndíjat élvez, vagy éppen teljes ellásban részesítetik, de bizony e téren is arányt; igen kevésbé támogatattak főleg felekezeti iskoláink tekintetében.

Aztán a tanítói képezdékben — elyek pedig a románok által is fizetett adókt tartatnak az állam által fenn — a tanítás rendes nyelv ugyszólván csak magyar lévén s a holmint például a Dévaiban — kezdetb magyary és román volt a tannnyel, onnan s az utóbbi majdnem egészen kisorítottatván alkalmazva volt román tanárok elmozdittatván ezen körülmények miatt igen sok magyarul nemmit vagy csak keveset tudó román ifjakra rve a tanulhatás vagy lehetlenné tétetik vagy gyon megnehezítettetik.

A törvény egyébaránt a népoktatást sok célszerű rendelkezéseket is tartalmazó emeltőségű m. kir. vallás és közoktatási ministerium is több ügyös irányu leiratokban megkezik nemcsak a községi hanem a felekezeti iskolák lendületbe hozatalára is: azonban egy, hogy ezek nagyrésze csak írott malaszt nemt igen ritka eset országsszerte nálunk, ho az egyházi hatóságok a közigazgatási közoktól azon rendeletek végrehajtásában ugy az iskolaköltségei és a tanítói fizetések felhajtásán a nélkülözhetlen erőlyes asszisztentiát megnehes-sék, sőt gyakori eset, hogy segély helye még akadályok gördíttek a köznevelés útjában; például:

Valamely falubeli felekezeti iskola törvénysszabványainak meg nem felelő állapotban van; vagy a tanítói fizetés növelése szükséges. Az illető egyház tagjai szegény emberelrendkívüli kiadásokat nincsen módjuk tenni oda ajándékozzák tehát az iskola részére az azon falu nevére kiállított állami költsönkötvényt, vagy ha abban más felekezeti törvény, akkor a kötvénynek csak is az az rész mely az ők saját illetőségük. A közigazgatási tisztviselő, ha korábban nem, akkor legbb a falu számadása megvizsgálásánál nyomára, ezen ajándékozásnak s gyakran az egészet sem ismét nyilvánítja, állítván, hogy a kötvény a köz-







# Hivatalos.

Sz. 586. — 1875.

(63)

(3—3)

telekkönyvi.

## Telekkönyvi hirdetmény.

A gyergyó-szent-miklósi k. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság részéről ezennel közhírré tétetik, miszerint ezen kir. törvényszék illetőségéhez tartozó községekre nézve kibocsátott teleknyezéknyelvek hirdetményezésében úgy a tulajdoni igények bejelentésére kiszabott, s f. évi január 31-én lejárt, valamint a régi betáblázások átkezelésére kitűzött s f. évi május-hó végével lejáró határidők, a nagyméltóságú m. k. igazságügyminiszteriumnak 1875. január 30-án 1946. sz. a. kelt rendelete folytán három hónapra meghosszabbítottak, oly formán, hogy az első határidő f. é. április végével, a második pedig f. é. augusztus végével járandó le.

Szintén három hónappal meghosszabbítottat az erd. m. k. telekkönyvi igazgatóság által 1874. április 14-én kibocsátott, a hirdetmény III. fejezetének 8-dik pontjában az elsőbbségi betáblázott követelésekre kitűzött határidő is, a mely e szerint 1876 február végén jár le.

A kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóságnak 1875. február 6-án tartott üléséből.

JÁNOSI SÁNDOR,  
h. elnök.GAÁL ISTVAN,  
jegyző.

## Nem hivatalos.

Cserébe kerestetik

### 50 VICTORIA részvény

az itt megnevezett gépekért akár egy csomóban, akár kisebb részletekben:

1 kisebbeszerű esélőgép hajtógéppel, 1 aratógép, 1 kőszűrőgép, 5 Vidas rosta, 1 választó rosta, 5 kukorica morzsoló egész vasból, 1 darálógép, 3 szecskavágó, 3 repavágó nagyobb, 1 répa vágó kisebb, 2 vashorona, 3 skót borona fa rámmal, 1 váltókeze taligával, 2 Kilinféle fa eke, 3 Exstirpator taligával, 2 tűzoltógép.

Kívánatra a magyar korona területén bármely vasuti állomáshoz, mely Kolozsvárral egyenes összeköttetésben áll, a gépek bérmentesen elszállíttatnak.

Ajánlatokat szóval, vagy levélben elfogad

**JANKÓ VINCZE**

gépgyára Kolozsvárt.

## Kiadó szállások.

Kolozsvárt a legkedveltebb utcában.

A belmonostortúra naposán levő 24 szobás emeletes házban azon szállások, melyekben három évek óta a cs. k. csendőrségi parancsnokság szállal; a folyó 1875-dik évi április 24-én Szent-György napjától kezdve — együttesen, vagy több részben kiadandók:

1-6: Az emeletben öt egymásba járó szoba; ahhoz tartozó konyha, kamara, hűtő, pince és fűszek.

2-6: Földszint az udvarra nyíló három szoba egymás mellett, melyek közül az egyik konyhának is használható, — ehhez tartozó külön zárt fűszek.

3-6: Földszint az utcára nyíló két ablakos három egymásba járó szoba, melyek közül a hátulsi konyhának is használható, ehhez tartozó külön zárt fűszek.

Ezek iránt egyezkedhetni lehet a nevezett házzal.

BÁNYAI L. KÁROLY, ház tulajdonos.

## Legkitünőbb szepítő-szerek.

Dr. BÉRINGUIER L.

KORONA-SZESZE

(A kölni viz quintessenciaja.)

Eredeti üvegekben

1 ft 25 és 75 kr.

Dr. Borchardt orvost. NÖVENY-SZAPPANA.

Dr. BÉRINGUIER NÖVENYI HAJFESTŐSZERE.

Dr. LINDES tanár növényi rud-hajkenőce

Dr. Beringuier növénygyökér-olaja

Dr. Suin de Boutemard fogpasztája

Balzsamos olajbogyó-szappan.

Dr. HARTUNG CHINAHEJ OLAJA

Dr. Hartung NÖVENY-HAJKENŐCE.

LEDER TESTVÉREK

balzsamos halmányolaj-szappan.

Egy darab ára 25 kr. o. ért. 4 darab egy pakétban 80 kr. o. é.

(55) (2—3)

**STOWASSER I.**  
hangszer gyárnok

Budapest, Buda, hátszuteza, báró Liptay-féle palotában,

ajánlja élesen ellátott mindenféle fuvó-, vonó- és verőhangszer-raktárát, valamint legjobb minőségű olasz és német bel- és körülfont húrjait, a legutánysabb árak mellett.

Hegedűk tucetzte 14, 15, 16, 17, 18, 20—150 ft.  
Hegedűk legfinomabb darabja 20, 30, 50—200 ft.

Cello darabja 7, 9, 12, 15, 20—180 ft.  
Violon „ 25, 28, 30, 36—100 ft.  
Czitera darabja szekrényben 10, 12, 16, 24—50 ft.  
Guitar darabja 3, 4, 5, 6, 8, 10—50 ft.

Továbbá:

fuvolák, klarinétek, postapipók, trombiták, jelsipók, pozaunok, bombardonok, helikonok, dobok, cinellák és minden e szakmába vágó czikke.

Árjegyzékek ingyen és bérmentesen.  
Igazitások a leggyorsabban eszközöltnék.  
Mindenféle hangszer becséreltetik.

(38) (14—36)

**Dr. HANDLER MÓR**  
orvos- és sebésztudor, szülész és szemész,  
gyógyít gyökeresen fényes és tartós siker biztosítása mellett mindennemű

**titkos betegségeket,**  
1) az önfertőzésnek minden következményeit, ugymint:  
**magömléseket,**  
az ingerlékeny gyengeséget, az ondófolást, különösen a  
**tehetetlenséget**  
(elgyengült férfierőt)

2) **hugycsőfolyásokat** (még oly idültet is, a nemzörések bujakoros fekélyeit és másodrendű bujakort minden alakjában és elcsúfításában,

3) **hugycsőszűküléseket,**  
4) friss és idült nyakfolyásokat nőknél, az ugynevezett fehérfolást és onnan eredő magtalanságot,  
5) **bőrkiütéseket,**  
6) a **hugyhólyag betegségeit** és mindennemű vizezési nehézségeket.

Rendel naponként: délelőtt 10 órától 1-ig, délután 3 órától 5-ig, és este 7—8-ig.

**Lakik Pesten,**  
helváros, kigyó-utca 2-dik szám alatt,  
kigyó- és városház-utca sarkán, Rottenbiller-féle házban, az 1-ső emeleten, bemenet a lépcsőnél.

Díjjal ellátott levelekre azonnal válasz adatik és a gyógyszerek megküldetnek.

(47) (3—3)

**Figyelemreméltó hirdetmény!**

Alírt mély tiszteltet tudatom a n. érd. városi háztulajdonosokkal és lakókkal, ugyszint az intézetek igazgatóságaival, hogy hatóságilag engedélyt nyervén 33 erdélyi veder férő hordókkal **éjjelenként az emésztet kihordására**, 8 szekert állítottam a t. cz. közönség rendelkezésére, melyet a szükséghez képest szaporítani fogok 22 év óta társaimmal arra működtem, hogy semmi kellemetlenségnek ne tegyük ki magunkat, jelenleg is felelősséget válllok a pontosságról és csendről, valamint a kárról, mivel csak is megbízható embereket tartok fizetemben.

Egy 33 erdélyi veder férő hordó emésztet kihordási ára 70 kr. o. ért.

Beiratásokat elfogad t. Hödl József ur nürnbergi kereskedésében

WITTMANN JÓZSEF, sváb.

Lakásom: külkirályutczában t. Fekete Pál ur házában 36. sz. alatt.

Videkről is elfogad megrendeléseket s az árakat a távolság szerint jutányosan szabja meg.

**Legujabban megjelentek**  
és **Stein János** erd. muzeum-egyl. könyvkereskedésében Kolozsvárt kaphatók:

**JÓKAI MÓR**  
forradalom alatt írt művei 1848—49.  
Jókai Mór sajátkezűleg rajzolt fényképével.  
Diszkötésben. Ára 5 ft.

**III a HAZA!**  
**LEVELEK egy államférfihoz.**  
Ára 70 kr.

**JULES VERNE** apróbb műveiből.  
**Beszélyek és rajzok.**  
(Doktor O. kísérlete. Zacharias mester. Dráma a légben. Tél a jég közt.)  
Ára 1 ft 50 kr.

**A nevelés és oktatás történet kézikönyve.**  
Különös tekintettel Magyarországra.  
Írta dr. Kiss Áron. Második javított kiadás. Ára 1 ft 50 kr.

**Gróf Gyulai Lajos napló töredékeiből.**  
(1815—1834.)  
Kiadta gróf Kuun Géza. Ára 1 ft 50 kr.

**Rajzok és tanulmányok.**  
Írta Szilágyi Sándor. Ára a két kötetnek 4 font.

**A magyar népnek!**

**A képviselő választásról.**  
**Ki lehet választó?**  
**Mire kell ügyelni a választásnál?**  
Szabad-e korteskedni?  
**Irta MURAI.**  
Ára csak 16 kr.

**Mire kell ügyelni a választásnál?**

**Még folytonosan kapható:**  
**Stein János** erd. muzeum-egyl. könyvkereskedésében  
következő legujabban szentesítést nyer  
**törvényezikkek u. m.**

**Az új választási törvény.**  
Hivatalos kiadás Ára zsebkidás alakban 30 krajczár.  
Nyolczadrétben 30 kr. Postán bérmentesen megküldéssel 2 kr.

**Törvényezik az ügyvédi rendtartásról.**  
Ára 20 krajczár.

**Törvényezik a királyi közjegyzőkről.**  
Ára 20 krajczár.

1875. január 1-én hatályba lépő  
**birói ügyviteli szabályok.**  
Nyolczadrét alakban. Ára 1 ft 20 kr.

**VIDÉKI** megrendeléseknél legcélszerűbb a postai elkerülése tekintetéből, a törvényezikkekért járuló összeg postautalványon előleges beküldése.

**Új jelenség az ifjusági irodalom terén.**  
Epen most jelent meg Stein János könyvkiadó hivatalában s által minden könyvárusnál kapható:

**„A KANDALÓ ELŐTT”**  
elbeszélő költemények, mindkét nemű serdült ifjak számára,  
írta, átdolgozta, fordította:  
**Szász Béla.**  
Igen csinos kiállítással 4 sikerült képpel.  
Ára 1 ft 60 kr.

A díszes, színezett képes borítékú kötet tartalma a következő: 1. A jó Isten üzenet (Harrer Mari). Képpel. 2. A harmincz pénz. 3. A dadogó (Castelli). 4. A negyedik parancsolat. (Apost. ballada). 5. Gond anyó története. (Francia népmese után.) 6. Dávid király. (Hang Fr.) 7. A jófi kívánságok. (Prätzel). 8. A mostoha gyermek. 9. A persa paraszt. (Nicolay). 10. A jó Isten hája. Képpel. 11. A tengerész. (Kind Frigyes). 12. Szegény ifjú asszony. 13. Szent György helyette (Langbein). 14. Ise hercegasszony. (Petersen Mari). Képpel. 15. A nagy sorsjegy. (Langbein). 16. Én Előp. (Rochlitz). 17. Roland, az apród. (Uhlend). Képpel. 18. A három katon. 19. Intó rózsa (Smets V.) 20. Bóth Benedek. 21. V. Károly a záróban. (Bürde). 22. Péter Sámuel. (Hang J.) 23. Ais egy farkinczja.

Ifjusági irodalmunk köztudomás szerint paragon hever s különösen serdült ifjak számára irodalmunk vajmi kevés szív- és eszkepző olványt nyújt. Ez oka, hogy 10—14 éves növendékeink, kiknek legnagyobb szükség van rá, hogy fogékony lelkük az olvasmányok által nemesebb irányt egyen, a komolyabb classicus művek olvasására még nem levén megérve, holmi izléstelen fűszerművek vagy még ennél is veszedelmesebb idegrázó francia regények olvasásával elégítik ki nemes hajlamaikat.

Irodalmunk e nagy hiányának lehető pótlására látott napvilágot a nemes bi könyv, mely mint czime is mutatja, a serdülő ifjuságnak kívánatos óráiban hasznos szórakozást nyújtani.

Ninesenek a szívnek maradandó emlékei, mint azon benyomások, melyek kora ifjuságunkban lelkünkbe vésődtek. Egy-egy rémséges alak vagy erős kaland, melyet oktanak dajkáinktól hallottunk vagy képtelenségekkel megalkott francia regényből olvastunk, a kopsorsóg is elkísér. A szóban levő könyv nemes szellem lengi át, szelid, erkölcsös érzelmeket olt az ifjuba s mi ilyen nem ajánlhatjuk eléggé a szülők figyelmébe.

Szász Béla neve az irodalom terén tekintélyes hangzással bír s jussunk csak gratulálhat önmagának, hogy oly könyvet mondhat számára írottak, melyből finomabb aestheticai izlést is tanulhat s mely csak mint ilyen, önmagában maradandó becses bir.

**Gazdasági zseb naplár**  
1875-re.  
Tizenötödik évfolyam. Szerkesztő tulajdonos  
**Kodolányi Antal.**  
Csinos jegyzőkönyv alakban, vászonba kötve  
tizenkét utasítási havi füzetrel együtt 2 forint